

बजाज फाइनान्स लिमिटेड ("बीएफएल") - ग्राहकहरूलाई करमा पोलीसिको शुल्क र शुल्कहरू

प्रस्तावना

बजाज फायनान्स लिमिटेड ('BFL', 'बजाज फायनान्स', वा 'द कम्पनी'), बजाज फिनसर्भ लिमिटेडको थप कम्पनी हो। यो भारतीय रिजर्व बैंक (RBI) मा दर्ता भएको एक डिपोजिट लिने गैर-बैंकिंग फायनन्सियल कम्पनी (NBFC-D) हो र यसलाई NBFC-इन्भेस्टमेन्ट एन्ड क्रेडिट कम्पनी (NBFC-ICC) को रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ। RBIले जारी गरेको स्केलमा आधारित फ्रेमवर्क अनुसार BFLलाई अपर लेयर NBFCको रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ। BFL ले ऋण दिने र डिपोजिट स्वीकार गर्ने व्यवसायमा लागि रहेको छ।

कम्पनीले खुद्रा, SMEहरू (साना र ठिक ठिकैको दुकानहरू) र भारतको व्यावसायिक ग्राहकहरूलाई शहर र गाउँ दुवैमा विभिन्न ऋण दिने विभाग छ। यसले सार्वजनिक र कोर्पोरेट डिपोजिटहरू स्वीकार गर्दछ र आफ्ना ग्राहकहरूलाई विभिन्न प्रकारका फायनन्सियल सेवाहरू प्रदान गर्दछ। यसले RBI, डिपार्टमेन्ट अफ पेमेन्ट र सेटलमेन्ट सिस्टम्सबाट प्रि-पेड पेमेन्ट इन्स्ट्रुमेन्ट (PPI) लाइसेन्स पनि पाएको छ।

यस कागजातले ग्राहकलाई बुझ्न सक्ने गरि स्पष्टीकरण दिएर पक्का गर्न RBIको फेयर प्र्याक्टिस कोड नियमहरू अनुरूप ग्राहकहरूलाई प्रशासन, निर्धारण र शुल्क र शुल्कको करको लागि पोलीसिको रूपरेखा बताएको छ।

उद्देश्य

RBIको फेयर प्र्याक्टिस कोडलाई बोर्डले ग्राहकलाई शुल्क र शुल्कहरूको कर लगाउनका लागि उपयुक्त सिद्धान्त र प्रक्रियाहरू निर्धारण गर्न जरुरी छ। त्यसअनुसार, यस पोलीसिले निम्न कुराहरू ढाक्ने छ:

1. करको लागि सिद्धान्त र प्रक्रियाको शुल्क र शुल्कहरू
2. सुशासनको लागि र व्यवस्थापन परिवर्तन सहित शुल्क र शुल्कहरू; र
3. अवलोकन फ्रेमवर्क।

करको लागि सिद्धान्त र प्रक्रियाको शुल्क र शुल्कहरू

BFLले आफ्ना ग्राहकहरूलाई विभिन्न प्रकारका ऋणहरूको प्रस्ताव दिन्छ। यसले ग्राहकहरूलाई फिक्स्ड डिपोजिट प्रडक्टहरू, विभिन्न पेमेन्ट प्रडक्टहरूका साथै बीमा प्रोडक्टहरूको तेस्रो पार्टीलाई डिस्ट्रिब्युसनको पनि प्रस्ताव गर्दछ। त्यसैले ग्राहकले प्राप्त गरेको प्रडक्टका आधारमा ग्राहकले विभिन्न कर शुल्क तथा शुल्कहरू लिन सक्नेछ। ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क र शुल्कहरू सम्बन्धित प्रडक्ट कार्यक्रम निर्देशक (PPG) मा उल्लेख गर्नु पर्दछ।

ऋण दिने तरिका र व्यवसाय चलिरहेको अवस्था, स्थायित्व र जोखिमलाई ध्यानमा राख्दै, BFLले ग्राहकहरूलाई विभिन्न शुल्क र शुल्कहरू लगाउन सक्दछ जस्तै:

- अग्रिम शुल्क र शुल्कहरू** - ऋण प्रोसेसिंग / वितरणसँग सम्बन्धित शुल्क र शुल्कहरू जस्तै प्रोसेसिंग शुल्क, कागजात शुल्क, सुविधा शुल्क, आदि ग्राहकको कमाइको मुताबिक लगाउन सकिन्छ। यस्तो अग्रिम शुल्क र शुल्कको आधारमा प्रडक्टक सेगमेंट भिन्न हुन स्वाभाविक हो। प्रडक्टक कार्यक्रमको आधारमा यी शुल्कहरू र शुल्कहरू या त अग्रिम रूपमा सङ्कलन गर्नु वा ऋण रकमबाट कटौती गर्नु वा लागू भए अनुसार किस्ताको साथ सङ्कलन गर्नु पर्दछ;
- सेवा शुल्कहरू** - ऋण सेवाको शुल्क र शुल्कहरू जस्तै NoC शुल्क, ऋण सम्बन्धी कागजातहरू पुनः प्राप्ति शुल्क आदि ग्राहकबाट खास सेवा सम्बन्धी निवेदनको लागि ऋण अवधिको समयमा ग्राहकबाट लिन सकिन्छ।
- आकस्मिक शुल्क र शुल्कहरू** - यी शुल्कहरू ऋण चलिरहेको बेलामा हुने खास लेनदेन / घटनाहरू जस्तै अंश-पूर्व-भुक्तानी, फोरक्लोजर, ऋणको नियम र सर्तहरूको पालना नगर्दा, बाउन्स आदिमा र शुल्कहरू त्यस्ता घटनाहरूको बमोजिम मात्र लगाउन सकिन्छ।
- मूल्य अभिवृद्धि सेवाहरू (BFL द्वारा निर्मित)** - मूल्य अभिवृद्धि सेवाहरू जस्तै सम्पति दस्तावेज शुल्क, EMI कार्ड शुल्क, CIBIL ट्रान्सयुनियन रिपोर्ट (CTR) आदि जस्ता मूल्य अभिवृद्धि सेवाहरू शुल्क र शुल्कहरू ग्राहकलाई त्यस्ता मूल्य अभिवृद्धि प्रोडक्ट / सेवाको खरिद / उपलब्ध हुँदा लगाउनुपर्छ। यस्तो शुल्क अघाडीनै सङ्कलन गर्न सकिन्छ वा ग्राहकलाई आर्थिक सहायता गर्न सकिन्छ; र
- तेस्रो-पार्टी प्रोडक्ट र सेवाहरूको वितरण** - BFLले जीवन बीमा, साधारण बीमा, स्वास्थ्य बीमा आदि जस्ता विभिन्न तेस्रो-पार्टी प्रोडक्ट र सेवाहरू वितरण गर्न सक्छन। यस्तो तेस्रो-पार्टी प्रोडक्ट र सेवाहरूको रकम अघाडीनै सङ्कलन गर्न सकिन्छ वा ग्राहकलाई आर्थिक सहायता गर्न सकिन्छ।

BFL द्वारा प्रस्ताव गरिएका विभिन्न प्रोडक्टहरूमा अलग अलग किसिमको शुल्क र शुल्कहरूको उदाहरणले भरिएको सूची यस पोलीसिको परिशिष्ट 1 मा दिएको छ। विभिन्न कर्जा तथा अन्य प्रोडक्ट ग्राहकलाई लाग्ने वास्तविक शुल्क तथा शुल्कहरू प्रोडक्ट कार्यक्रम निर्देशन (PPG) कागजातको भागको रूपमा कभर गरिनेछ।

यसबाहेक, कार्यान्वयन / शुल्क र शुल्कहरू लगाउने बारेमा मा, कम्पनीले यो पक्का गर्नेछ कि:

1. सम्झौता / T&C को भागको रूपमा सबै शुल्क र शुल्कहरूको बारेमा ग्राहकलाई स्पष्ट र छर्लंगसँग संचार गरिन्छ
2. कुनै पनि अग्रिम शुल्क र शुल्कहरू जुन सम्झौतामा सूचित गरिएको छैन ग्राहकलाई ऋण उत्पादन प्राप्त गर्नको लागि लागू गर्नु हुँदैन; र
3. आकस्मिक / सेवा शुल्कहरूमा वा नयाँ आकस्मिक / सेवा शुल्कको परिचय नियामक / वैधानिक परिवर्तनको कारण कुनै पनि परिवर्तन भए मात्र शुल्कहरू लागू गर्नु पर्दछ।

सुशासन फ्रेमवर्कको लागि शुल्क र शुल्कहरू

कुनै पनि नयाँ शुल्क र शुल्कहरू तर्क संगै सबैभन्दा पहिले PPG समितिको स्वीकृतको लागि राखिनेछ। PPG समितिबाट स्वीकृत भएपछि बोर्डको अधि स्वीकृतिका लागि राख्नुपर्छ । नयाँ शुल्क र शुल्क बोर्डको स्वीकृति पछि मात्र लागू गर्नुपर्छ ।

समय समयमा अवलोकन फ्रेमवर्क

यो पोलिसी वर्षमा एकपल्ट भए पनि बोर्डले अवलोकन गर्छ ।

परिशिष्ट 1-उदाहरण भएको सूची र विभिन्न कर्जाहरू अन्तर्गत विभिन्न प्रकारका शुल्क र शुल्कहरूको विवरण

क्रम संख्या	शुल्क र शुल्कहरूको नाम	रकम आधारित / दर आधारित	विवरण
अघाडीको शुल्क र शुल्कहरू			
1	प्रोसेसिंग शुल्कहरू	निश्चित / दर	ऋण प्रोसेसिंगमा शुल्क लगाएको
2	अग्रिम ब्याज	निश्चित / दर	ऋण प्रोसेसिंग / वितरण को समय अगाडिनै ग्राहक बाट ब्याज को रूपमा रकम संकलित गरिन्छ ।
3	अनिवार्य दर्ता शुल्कहरू	निश्चित	दर्ता गरेको ग्राहकको अनिवार्य शुल्कहरू लगाएको
4	कागजात शुल्क	निश्चित	ग्राहकको कागजातको प्रमाणित गर्न लाग्ने शुल्क
5	फ्लेक्सी शुल्क	निश्चित	व्यक्तिगत ग्राहकको जरुरत पूरा गर्न ऋणको फ्लेक्सी भेरियन्ट प्राप्त गरेपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
6	टिकट शुल्क	निश्चित / दर	बैधानिक शुल्क
7	सुविधा शुल्क	निश्चित / दर	ब्यापारी र बिक्रेताको अवस्थित BFL नेटवर्क/पूर्वाधारमा पहुँच को अनुमति दिएपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
8	ऋण वृद्धि शुल्क	निश्चित	थप जोखिम कभर गर्न ग्राहकको ऋण रकम बडाउन ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
9	सीमा वृद्धि शुल्क	निश्चित	ग्राहकको सीमा बढाए पछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
10	लेनदेन शुल्क	निश्चित	EMI कार्ड नभएका ग्राहकलाई लेनदेन शुल्क
11	क्रेडिट सुरक्षा शुल्क	निश्चित	डिफल्ट भएमा मोबाइल फोनको उपयोग गर्न प्रतिबन्ध लगाउन मोबाइल फोनमा बजाज फिनसर्भ क्रेडिट सुरेखा एप्लिकेशन स्थापना गरेपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
12	प्रतिज्ञा शुल्क	निश्चित	स्वीकृति पछि ग्राहकले क्रेडिट सुविधा को लाभ नलिएको स्थितिमा प्रोसेसिंग ऋणको लागि ग्राहकलाई शुल्क लगाउने
13	बंधक सुरु शुल्क / बंधक सुरु शुल्क पुनर्मूल्यांकन	निश्चित	सम्पत्ति बंधक राखेपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
14	सम्पत्ति मूल्याङ्कन शुल्क	निश्चित	सम्पत्तिको मूल्यांकनको लागि ग्राहकलाई लिइने शुल्क F

क्रम संख्या	शुल्क र शुल्कहरूको नाम	रकम आधारित / दर आधारित	विवरण
15	बंधक शुल्कहरू	निश्चित	ग्राहकलाई हाइपोथेकेसन विधिहरू व्यवस्थापन गर्न र फायनन्सियल लेनदेनमा सम्पत्ति को रक्षा गर्न को लागी चार्ज गरिएको शुल्क
16	CERSAI शुल्क	निश्चित	ग्राहकलाई CERSAI प्लेटफर्म सेवा चार्ज लगाएको शुल्क
17	दर्ताको कम्पनीहरूको भर्ने शुल्क	निश्चित	कम्पनी दर्तासँग कागजात फाइल भरेपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
सेवा शुल्क			
18	स्विच शुल्क	दर	ऋणको एक भेरियन्टलाई अर्को भेरियन्टमा परिवर्तनशील गरेपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
19	बदलिएको शुल्क	दर	निश्चित ROI लाई अस्थिर ROIमा बदल्न वा यसको विपरीत गर्ने ग्राहकलाई शुल्क लिन्छ।
20	पुनर्नवीकरण शुल्क	निश्चित	ग्राहकले सहूलियत सब्सिडी सम्पत्ति परिपक्वतामा ऋण नवीकरण को लागी चार्ज शुल्क।
21	बार्षिक मर्मत शुल्क	निश्चित / दर	ग्राहकको फ्लेक्सी लोन सुविधालाई चालु राख्नको लागी ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
22	अदलाबदली शुल्क	निश्चित	ग्राहक को अनिवार्य अदला-बदलीको लागी ग्राहकलाई चार्ज शुल्क
23	अन्तरराज्यीय स्थानान्तरणका लागी कुनै आपत्ति छैन प्रमाणपत्र	निश्चित	अन्तरराज्यीय सवारी साधन ट्रांसफरका लागी NOC जारी गर्न ग्राहकबाट लिइने शुल्क
24	नक्कली नो अब्जेक्शन सर्तिफिकेटको लागी शुल्क	निश्चित	ऋण बन्द भएपछि बंधक हटाउनका लागी नक्कली NOC जारी गरेपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
25	व्यवसायिक देखि निजीका लागी नो अब्जेक्शन सर्तिफिकेट	निश्चित	निजीबाट व्यावसायिकमा सवारी साधन बदलाव गरेभने NOC जारी राख्न ग्राहकबाट लिइने शुल्क
26	मुल्यांकन शुल्क	निश्चित	सम्पत्तिको मूल्यांकन गर्न ग्राहकलाई शुल्क लगाइन्छ
27	खाता खोल्ने शुल्क	निश्चित	धितोपत्रद्वारा सुरक्षित गरिएको ऋणसँग सम्बन्धित खाता को शुरुवातको लागी ग्राहकलाई लगाइने शुल्क।
28	प्रतिज्ञा पुष्टी शुल्क	निश्चित	धितो राखेको शेयर ग्राहकबाट लिइने शुल्क
29	प्रतिज्ञा आहवान शुल्क	निश्चित	ग्राहकको शेयरसँग सम्बन्धित प्रतिज्ञा आहवान गर्दै ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क (NSDL/ CDSL शुल्क कभर गर्न)
30	डिम्याट शेयर स्थानान्तर शुल्क	दर	ग्राहकलाई डिम्याट शेयर स्थानान्तरमा लगाइने शुल्क
31	ऋण पुनःबूकिंग शुल्क	निश्चित	ग्राहकको अनुरोधमा ऋण पुनःबूकिंग गरे भने ग्राहकलाई लगाइने शुल्क
32	निक्षेप सहभागी शुल्क	निश्चित	डिम्याट खातामा रहेको धितोपत्र सुरक्षित हिरासत सेवाका लागी ग्राहकबाट लिइने शुल्क
33	नगद ह्यान्डलिंग शुल्कहरू	निश्चित	नगदरूपमा ऋण वितरण गरेपछि ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क।
34	प्रत्यक्ष नगद जम्मा गर्ने शुल्क	निश्चित	नगदमा ऋण भुक्तानी सुबिधा ग्राहकलाई दिँदा लाग्ने शुल्क
35	बयान जारी शुल्क	निश्चित	कुनै बयान दिँदा ग्राहकबाट जम्मा गर्ने रकम।
36	सहमति कपी शुल्क	निश्चित	सहमतिको कपी उपलब्ध गर्दा ग्राहकदेखि जम्मा गर्ने रकम।

क्रम संख्या	शुल्क र शुल्कहरूको नाम	रकम आधारित / दर आधारित	विवरण
37	प्रशासनिक शुल्क	निश्चित	विभिन्न प्रशासनिक खर्च कभर गर्न ग्राहकदेखि जम्मा गर्ने रकम ।
38	भुक्तानी गेटवे लेनदेन शुल्क / प्लेटफर्म शुल्क / स्थानान्तरण शुल्क	निश्चित	डिजिटल भुक्तानी / स्थानान्तरण / लेनदेनको प्लेटफर्म उपलब्ध गराउदा ग्राहकबाट जम्मा गर्ने शुल्कहरू
39	क्रेडिट लाइन निःशुल्क सेट अप	निश्चित	एक क्रेडिट लाइन स्थापना गरेकोमा ग्राहकदेखि जम्मा गर्ने रकम ।
40	पैसा लोडिङ शुल्क	निश्चित / दर	भुक्तानी वालेटमा पैसा लोड गर्दा ग्राहकदेखि जम्मा गर्ने शुल्क
आकस्मिक शुल्क र शुल्कहरू			
41	बाउन्स शुल्कहरू	निश्चित	भुक्तानी साधनको अपमानको लागि ग्राहकबाट शुल्क लिन्छन्
42	जरिवाना ब्याज	दर	EMI भुक्तानी ढिलाई भएकोमा ग्राहकलाई ब्याज शुल्क लाग्ने
43	थप जरिवाना ब्याज	दर	सहमति र / वा स्वीकृति पत्र सर्तहरूको उल्लङ्घनको लागि ग्राहकलाई चार्ज गरिएको ब्याज, BFLमा आवश्यक कागजातहरू पेश नगरेमा मात्र लागू हुनेछैन।
44	आदेश अस्वीकार शुल्कहरू	निश्चित	ग्राहकको बैंकमा आदेश दर्ता नगर्दा ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
45	भाग पूर्वभुक्तानी शुल्क	दर	ऋणको आंशिक पूर्व-भुक्तानी अनुमति दिएकोमा ग्राहकलाई शुल्क
46	फौजदारी शुल्कहरू	दर	ऋणको पूर्ण पूर्व भुक्तानी अनुमति दिएकोमा ग्राहकलाई शुल्क
47	कानूनी शुल्क	निश्चित	कानूनी खर्च प्राप्त भएकोमा ग्राहकदेखि शुल्क
48	कानूनी र पुनःकब्जा शुल्क	निश्चित	कानूनी प्रक्रियाहरूको र पुनःन कब्जाको लागि कम्पनीले गरेको खर्च
49	स्टकयार्ड शुल्क	निश्चित	सुरक्षित रूपमा पुनःप्राप्त सवारी साधनहरू पार्किङ र व्यवस्थापनको लागि ग्राहकबाट लिइने शुल्क
50	लेखा परीक्षण / निरीक्षण शुल्क	निश्चित	लेखा परीक्षण र निरीक्षण सेवाहरू अनुपालन सुनिश्चित गर्न ग्राहकबाट लिइने शुल्क
51	सूचित शुल्क (डिफल्ट / सूचना / LTV उल्लंघन / अन्तिम लिलामी सूचना)	निश्चित	सूचना जारी गर्न लाग्ने शुल्क फिर्ता गर्न ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
52	लिलामी शुल्क	निश्चित	लिलामी सञ्चालन गर्दा लाग्ने शुल्क फिर्ता गर्न ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
53	दलालीको शुल्क	निश्चित	ग्राहकले नतिरेको अवस्थामा ग्राहकले शेयर बिक्री गरेभने ग्राहकलाई लाग्ने शुल्क
54	RC बन्धक विलम्ब शुल्क	निश्चित	वितरण पछि एक निश्चित तोकिएको अवधि भन्दा बढी RC प्राप्त गर्न ढिलो भएमा ग्राहकलाई चार्ज गरिएको शुल्क ।
55	रद्द शुल्क	निश्चित	ऋण रद्द भएको खण्डमा प्रोसेसिंग खर्च क्षतिपूर्ति गर्न ग्राहकदेखि लिइने शुल्क
BFL द्वारा प्रस्ताव थप मूल्य सेवा			
56	EMI कार्ड शुल्क	निश्चित	EMI कार्ड सुबिधा उपलब्ध गराएकोमा ग्राहकलाई शुल्क
57	स्वास्थ्य EMI (HEMI) कार्ड	निश्चित	स्वास्थ्य EMI कार्ड सुबिधा उपलब्ध गराएकोमा ग्राहकलाई चार्ज गरिएको शुल्क
58	कार्डमा थप शुल्क	निश्चित	अतिरिक्त EMI कार्ड / स्वास्थ्य EMI कार्ड प्रदान गरेकोमा ग्राहकलाई चार्ज गरिएको शुल्क
59	सम्पति इन्साइट	निश्चित	सम्पतिको जोखिमको मुल्यांकनको लागि ग्राहकलाई चार्ज गरिएको शुल्क

क्रम संख्या	शुल्क र शुल्कहरूको नाम	रकम आधारित / दर आधारित	विवरण
60	CIBIL ट्रान्सयुनियन रिपोर्ट शुल्क (CTR)	निश्चित	CTR रिपोर्ट उपलब्ध गराएकोमा ग्राहकलाई चार्ज गरिएको शुल्क
61	व्यवसाय फिटनेस रिपोर्ट	निश्चित	BFR रिपोर्ट उपलब्ध गराएकोमा ग्राहकलाई चार्ज गरिएको शुल्क
तेस्रो पार्टी प्रडक्ट र सेवाहरूको वितरण			
62	जीवन बिमा	निश्चित	ग्राहकले जीवन बिमा / खरिद गर्दा पाएको रकम
63	साधारण बिमा	निश्चित	ग्राहकले साधारण जीवन बिमा / खरिद गर्दा पाएको रकम
64	स्वास्थ्य बिमा	निश्चित	ग्राहकले स्वास्थ्य बिमा / खरिद गर्दा पाएको रकम
65	आर्थिक फिटनेस रिपोर्ट	निश्चित	ग्राहकले FFR रिपोर्ट / खरिद गर्दा पाएको रकम
66	आर्थिक फिटनेस विस्तृत रिपोर्ट	निश्चित	ग्राहकले FFDR रिपोर्ट / खरिद गर्दा पाएको रकम
67	क्रेडिट कार्ड	निश्चित	ग्राहकले पाएको क्रेडिट कार्डको रकम
68	GPS उपकरण	निश्चित	ग्राहकले GPS उपकरण खरिद गर्दा पाएको रकम
69	फिर्ता किन्ने मूल्य आश्वासन	निश्चित	ग्राहक द्वारा ग्यारेन्टी फिर्ता खरिद गर्दा पाउने रकम
70	प्रडक्ट सहयोगी (जस्तै वारेन्टी बडाएको, फोनसेफ, जीवन सुरक्षित, सम्पत्ति सुरक्षित, सदस्यता)	निश्चित	ग्राहक द्वारा प्रडक्ट सहयोगी खरिद गर्नु पाउने रकम
71	लगानी योजना	निश्चित	ग्राहक द्वारा लगानी योजना खरिद गर्नु पाउने रकम